

מטעמי תורת חיים

פרשת כי תצא – סוד הציפורנים של האיש והאשה

התורה מצוה על גויה אשת יפת תואר שנשבת במלחמה והביאה האדם הישראלי אל תוך ביתו, כפי שנאמר "כי תצא למלחמה על אֹיְבֶיךָ ונתנו יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׁבִי: וְרָאִיתָ בַּשָּׁבִי אִשָּׁת יִפֹּת תֹּאֵר וְחִשְׁקָתָהּ בָּהּ וְלִקְחָתָהּ לָךְ לְאִשָּׁה: וְהִבֵּאתָהּ אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ וְגִלְחָהּ אֶת רֹאשָׁהּ וְעִשְׂתָהּ אֶת צִפְרֹנֶיהָ" (דברים כא, י-יב), "וְעִשְׂתָהּ אֶת צִפְרֹנֶיהָ" – כלומר שתגדלם כדי שתתנוול (רש"י דברים כא, יב).

יש להתבונן, איזה ניוול יש בגידול ציפורני האיש והאשה, שמחמת כן ציוותה התורה הקדושה על אשת יפת תואר שנשבת לגדלם?

גופו של אדם הראשון היה מכוסה בציפורן ואחרי חטאו נשאר הציפורנים

אדם הראשון נברא מחוץ לגן עדן ללא שום לבוש. אך כאשר נכנס לגן עדן הוא קיבל לבוש, וזה על מנת שגוף העפר יוכל לסבול את כוח אויר גן עדן, וכעין מה שהתלבש משה רבינו בענן (י"אור החמה) על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה 'כד חב' מהרמ"ק). ולבושו של אדם הראשון אז האיר כ'ענני הכבוד' (הקדמות תיקוני זוהר דף י"א ע"א ד"ה ובגין דא מאן). אדם הראשון היה יוצא מהגן לצורכי גופו וכל שאר צרכיו, כי הגן היה אליו כמו בית המקדש ובית המדרש, ושאר העולם לכל רכושו וחיותו (י"אור החמה) על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה 'כד חב' מהרמ"ק). וכאשר יצא היה לבושו אשר לבש בגן עדן מתגלם ללבשו של ציפורן אשר כיסה את גופו הערום. ולכן גם (י"אור החמה) על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה 'כד חב' מהרמ"ק) לבושו שבגן עדן נקרא בשם 'לבוש ציפורן' (זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב סוף ד"ה תא חזי כתיב, 'פרקי דרבי אליעזר' פרק יד ד"ה מה היה לבושו, 'תולעת יעקב' לר' מאיר בן גבאי חלק השני סוד השבת דף כה ע"ב אות ג ד"ה ליטול, 'ידבש לפי' להחיד"א מערכת צ"א אות יט ערך צפרנים, 'באר היטב' לר' יהודה אשכנזי מטיקטין על שו"ע אורח חיים סימן רס סעיף ב, 'שומר שבת' לר' דוד לידא דיני ערב שבת דף ט, 'דבר בעתו' לר' ששון בן מרדכי שינדוך יום השישי בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה וכתבו המקובלים).

לבוש הציפורן על גופו של אדם הראשון בהיותו בגן עדן אשר בארץ (מחברת הקדוש' לר' חיים ויטאל דף יב ע"א ד"ה ביום ששי, 'ידבש לפי' להחיד"א מערכת צ אות יט ערך צפרנים), **היה שומר אותו** (י"אור החמה) על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"א ד"ה 'והנה מרכבת' מר' חיים ויטאל) **מן 'החיצונים'** (מחברת הקדוש' לר' חיים ויטאל דף יב ע"א ד"ה ביום ששי, 'זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק ב ד"ה והנה הצפרנים), **כך שלא היה דבר רע היכול להתקרב אליו** (תולעת יעקב' לר' מאיר בן גבאי חלק השני סוד השבת דף כה ע"ב אות ג ד"ה ליטול, 'קרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן מקוברין פרק ו סימן ב ד"ה 'כתב' בשם 'תולעת יעקב'). **אך כאשר חטא באכילת עץ הדעת, נסתלק ממנו אותו הלבוש** (פרקי דרבי אליעזר) פרק יד ד"ה מה היה לבושו, 'תרגום יונתן' המיוחס לר' יונתן בן עוזיאל בראשית ג, ז, 'תולעת יעקב' חלק השני סוד השבת דף כה ע"ב אות ג ד"ה ליטול, 'קרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן מקוברין פרק ו סימן ב ד"ה 'כתב' בשם 'תולעת יעקב'). **וכיון שראה עצמו ערום התיירא מן 'המזיקין'** (י"אור החמה) על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"א ד"ה 'והנה מרכבת' ממחרת"ו) **ו'החיצונים', והיה נחבא מפניהם** (ידבש לפי' להחיד"א מערכת צ"א אות יט ערך צפרנים, 'זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק ב ד"ה והנה הצפרנים), **כפי שאמר להקב"ה "וְאִיכָּא כִּי עֵינִים אֲנֹכִי וְאֶחָבָא"** (בראשית ג, ז) (י"אור החמה) על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"א ד"ה 'והנה מרכבת' ממחרת"ו).

מכל לבושו של אדם הראשון, נשארו אחרי החטא רק הציפורנים בראשי האצבעות (זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה כיון דחב ואתעדו, 'תולעת יעקב' חלק השני סוד השבת דף כה ע"ב אות ג ד"ה ליטול, 'קרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן מקוברין פרק ו סימן ב ד"ה 'כתב' בשם 'תולעת יעקב', 'באר היטב' על שו"ע סימן רס סעיף ב, 'שומר שבת' לר' דוד לידא דיני ערב שבת דף ט ד"ה וכתב הזוהר, 'דבר בעתו' לר' ששון בן מרדכי שינדוך יום השישי בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה וכתבו המקובלים) **שבסופי הידיים והרגליים, כלומר ב'קצוות הגוף' ששם הוא מקום יניקת 'החיצונים'** (י"אור החמה) על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"א ד"ה 'והנה מרכבת' ממחרת"ו, 'זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק ב ד"ה זהו גם כן סוד וד"ה 'יעוד כתבו המקובלים' בשם המקובלים). **והטעם שנשארו שם הציפורנים, כי מקום זה קרוב מאוד אל 'החוצה' עד שהם כמעט 'משפיעים' אליהם, לכן אותו 'לבוש ציפורן' שהיה לאדם הראשון באותם קצוות אשר בסוף אצבעות הידיים והרגליים, לא הקפיד על העוון של אדם הראשון, ונשאר בו מפני קרבתו ממילא אל 'החיצונים'** (י"אור החמה) על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"א ד"ה 'כיון דחב' מהרמ"ק).

ויש סגולה בשם הקדמונים הקדושים, למי שטבעו לצחוק תמיד כדרך הכסילים ורוצה לעכב הצחוק, שישתכל בציפורני ידיו ואז ישקוט. **והטעם לזה, לפי שבראות נפשו את ציפורניו היא תדאג בזוכרה מה שאיבדה את לבוש הציפורן שהיה לאדם הראשון, לבוש נחמד ונאה חלק ונעים כמרגלית. ובזכור נפשו דבר זה יתרע מזלו, וישקוט מלצחוק** (מדרש אליהו) על התורה לר' אליהו הכהן מחבר 'שבט מוסר' פרשת בראשית דף ו ע"ב ד"ה 'ילקוט בתורתו' בשם אביו ז"ל). **וכן לפני כמאתים שנה, היה מנהג הנשים הזקנות בטבריה לומר שמי שיש לו נקודות לבנות בציפורניו הרי הוא מזומן ללבוש בגד חדש. ודבריהן צדקו עם דברי רבותינו הקדושים, כי הציפורן מורה על המלבוש שהיה בתחילה לאדם הראשון בגן עדן, לכן גם הנקודות הלבנות שעליהן יורו על בגד חדש שיהיה לאותו האיש או האשה** (יתקפו של נס' לר' חביב חיים דוד סתהון דף עה ע"א ד"ה 'ולעני' המעט נראה' והרב המחבר שגדל בעיר טבריה כתב כי את דברי הנשים הזקנות הוא שמע בקטנותו. וראה 'ידבש לפי' להחיד"א מערכת צ אות יב ערך 'צפורן' בשם גורי האר"י ז"ל והרמ"ע מפאנו שרשטוטין לבנים על הציפורן מורים על סימן טוב או גזירה שניצול ממנה).

על ידי ההסתכלות בציפורנים במוצאי השבת ניצולים מן החיצונים

הציפורנים הן קדושות (ינגיד ומצוה' לר' יעקב צמח דף קטז ד"ה ובוה תבין אידך) **מְלָבוֹשׁ טָהוֹר וְזָךְ** (נעץ חיים) להאר"י ז"ל שער לא פרק ב מ"ית ועתה נבאר, 'מחברת הקדוש' לר' חיים ויטאל דף יב ע"א ד"ה והנה הצפרנים עצמן) **שנשארו מלבושו של אדם הראשון** (ינגיד ומצוה' לר' יעקב צמח דף קטז ד"ה ובוה תבין אידך), **אלא שהן קשות בטבען** (נעץ חיים) להאר"י ז"ל שער לא פרק ב מ"ית ועתה נבאר, 'מחברת הקדוש' לר' חיים ויטאל דף יב ע"א ד"ה והנה הצפרנים עצמן). **לכן נקראות 'ציפורנים' שהן כמו עצם אך לא עצם ממש, ודוגמתן כמו מקור של ציפור** (י"אור אליהו' לר' אליהו הכהן מחבר 'שבט מוסר' פרק ד דף ג ע"א ד"ה 'צפרנים'). **ועל ידי קשיותן הן מגינות על ראשי האצבעות** (ינגיד ומצוה' לר' יעקב צמח דף קטז ד"ה ובוה תבין אידך) **שהן הקצוות, כלומר שעומדות למגן ומחסה מפני 'החיצונים' המבקשים לניקם משם. ודבר זה הוא מעין הלבוש שהיה לאדם הראשון בגן עדן שבארץ, כאשר כל גופו היה מכוסה ציפורן לשומרו מפני החיצונים** (נעץ חיים) להאר"י ז"ל שער לא פרק ב מ"ית ד"ה ועתה נבאר, 'מחברת הקדוש' לר' חיים ויטאל דף יב ע"א ד"ה ביום ששי, 'ינגיד ומצוה' לר' יעקב צמח דף קטז ד"ה ובוה תבין אידך).

בס"ד הכרך השני של ספר 'מטעמי תורת חיים' נמצא בשלב הכנת מפתח הערכים, ניתן עדיין לתרום ובכך לסייע בעלויות ההוצאה לאור:

בנק הדואר מספר 09 | סניף 001 | מספר חשבון 30608503 | שם החשבון חיים לנגר

בכל מוצאי שבת מסתכלים בציפורנים שנשארו מאותו הלבוש שהיה לאדם הראשון, וזוכרים את לבוש הציפורן שהיה לו (הוספות הרד"ל על פרקי דרבי אליעזר פרק כ אות ה ד"ה ועי' בזה שם). וצריכים בשעה שמברכים על הנר במוצאי השבת, להראות את אחורי האצבעות שבהן הציפורנים דווקא, כדי שיאירו מאותו הנר, ולא את החלק הפנימי של האצבעות (וזהו פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה וכד מברכין, וזהו פרשת בראשית דף כא ע"א ד"ה ויעש אלקים). ויכופף אז את ראשי אצבעותיו הימניות אל תוך כפו הימנית, כאשר האגודל מכוסה תחתיה. והיו נכפפים האצבעות כנגד פניו של האדם המברך (ישעיהו הכוונות) להאריי ז"ל דרושי סדר שבת דרוש א ענין ליל מוצאי שבת ד"ה ובענין ברכת, 'פרי עץ חיים' שער השבת פרק כד ד"ה 'ובענין ראיית' ולפני הנר, ולא כאותם הנוהגים להסתכל באחורי האצבעות בהיותן פתוחות או זקופות כנגד הנר. ובשעה שמסתכל על ציפורניו בעוד אצבעותיו כפופות, ישים את אחורי כף היד כלפי מעלה (ישעיהו הכוונות) להאריי ז"ל דרושי סדר שבת דרוש א ענין ליל מוצאי שבת ד"ה ובענין ברכת, ויתן עינו להכיר בין ציפורניו לשאר בשר גופו (עפ"י 'פרקי דרבי אליעזר' פרק כ ד"ה ר' מנא אומר) (ראה 'מאה קשיטה' להרמ"ע מפאנו תחילת סימן מא שאין מסתכלים באגודל לאור הנר כי הוא ידון גמור עיי"ש עוד בזה).

אחרי שסבבו את אדם הראשון כמה מקטרגים ורוחות ומזיקים בעקבות חטאו, הוא הוציא אור במוצאי השבת והסתכל בציפורניו, ובירך לקונו. אז ידע כי הקב"ה הצילו מכל רע (ילחם מן השמים' לר' יעקב צמח בערך 'ענין הבטה בצפרנים בהבדלה' ד"ה וסמוך לזה). ואצל כל אדם, על ידי ההסתכלות בצאת השבת בציפורנים אל מול אור הנר (ותולעת יעקב' בחלק מוצאי שבת דף לב ע"ב ד"ה ומברך) שהוא כנגד אור השכינה (ומדרש תלפיות' ענף הבדלה אות ה"א ד"ה מברך על הנר), באופן שיאות לאורו – הרי בזה מתיש את החיצונים המתפשטים בעולם, ואינו ניזוק בכל אותו השבוע. לכן באותה השעה מברך למי שמצילו מכל צרה 'בורא מאורי האש' (ותולעת יעקב' בחלק מוצאי שבת דף לב ע"ב ד"ה ומברך), והטעם להתשת החיצונים על ידי ההסתכלות, לפי שלבושו של אדם הראשון קודם החטא היה כולו ציפורן על מנת לשומרו מן החיצונים, ואחרי שחטא הוסר ממנו המלבוש הזה ונשאר רק בראשי אצבעותיו, לכן במוצאי השבת בעת שמבדילים בין קודש לחול, מסתכלים במעט הציפורן שנשארה בראשי האצבעות, על מנת שהאור שלה יגן עלינו להבדיל ולהפריד את 'הקליפה' מהקדושה, וכך לא יאחזו 'החיצונים' בקדושה (נבאר לחי רואי' לר' צבי הירש שפירא ממנוקאטש על הקדמת תיקוני זוהר דף י ע"ב ד"ה 'ובנין דאי' עפ"י עץ חיים בשער פרצופי ז"ל ובשער קליפת נוגה. וראה 'ארבע חרשים' לר' יששכר בער בן ר' אלחנן פרק ו' קנאת אפרים דף יז ע"א סוף ד"ה 'ובמכילתא' שכפית יד ימין בהבדלה מועילה גם ליד שמאל לענין זה).

הקליפות נאחזות בציפורנים שגדלות מעל גובה הבשר של האצבעות

הציפורנים הגדלות כנגד הבשר של האדם הן בתכלית הזכות, אבל מה שעודף מן הציפורנים ויוצא לחוץ מגובה הבשר של האצבע, הרי שבו נתלים החיצונים ויונקים (ועץ חיים' להאריי ז"ל שער לא פרק ב מ"ת ד"ה ועתה נבאר, 'מחברת הקדוש' למחרת"ו דף יב ע"א ד"ה ביום ששן). כי החיצונים רודפים אחרי דבר שהוא 'מוֹתֵר' (אור החמה' על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"א ד"ה 'אלא אשא דשבת' ממחרת"ו) אשר למעלה מן הבשר של האצבע (ידבר בעתי' לר' ששון בן מרדכי שינדוך יום השישי בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה הנה קציצת, ודבר זה הוא בין בציפורני הידיים ובין בציפורני הרגליים) (מחברת הקדוש' לר' חיים ויטאל דף יב ע"א ד"ה ביום ששן). לכן הציפורנים גדלות תמיד, להורות כי גדילת החיצונים ואחיותם היא מהציפורנים הקדושות הללו, רק שהוא בסופי שיורי הציפורנים שהן בסיום אצבעות הזרועות והרגליים, והגדל שם הוא 'מוֹתֵר' וזהו המא (אור החמה' על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"א ד"ה 'והנה מרכבת' ממחרת"ו). וראה 'מחברת הקדוש' לר' חיים ויטאל דף יב ע"א ד"ה 'ביום ששן' שלכן בסיון עם אשת פוטיפר יצאו ליוסף הצדיק עשר טיפות זרע מבין ציפורני ידיו, כי משם דווקא לקחו 'החיצונים' ושלטו בהן בסוד שליטתם בטיפת קרי, רק שדרך האצבעות היא בקיעה מועטת ודקה).

לכן אין לגדל ציפורנים, היוצאות לחוץ (אור החמה' על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה 'ובנין כד' מהרמ"ק) יותר מכנגד הבשר של האצבע (ידבש לפי' להחיד"א מערכת צ אות יט ערך צפרנים), אלא צריך שיחתכן (ועץ חיים' להאריי ז"ל שער לא פרק ב מ"ת ד"ה ועתה נבאר, 'פרי עץ חיים' לר' חיים ויטאל שער הברכות פרק ה ד"ה ואמנם העודף מצפרנים, 'אור החמה' על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"א ד"ה 'אלא אשא דשבת' ממחרת"ו, 'זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק ב ד"ה עוד כתבו המקובלים, 'ידבש לפי' להחיד"א מערכת צ אות יט ערך צפרנים) אם גדלו כן (פרי עץ חיים' לר' חיים ויטאל שער הברכות פרק ה ד"ה ואמנם העודף מצפרנים). וכל 'המותרי' מהציפורנים הוא זהו המא, והרי הוא משכן לחיצונים (אור החמה' על זוהר פרשת אחרי מות דף עט ע"ב ד"ה 'וינער ההוא וזהו המא' מהרמ"ק). לכן החמירו רבותינו שאם יש לכלוך כלשהו בחלק הציפורן שלא כנגד הבשר, הרי הוא חוצץ לנטילת ידיים (ראה שו"ע אורח חיים סימן קסא סעיף א) (ידר מצוותי' לר' מנחם מנדל משניאורסון 'יצמח צדק' במצות נטילת ידיים ד"ה וביאור הענין יש להקדים) לפי שהציפורן שם היא טומאה וחיצונית מאוד (אור החמה' על זוהר פרשת תרומה דף קנד ע"ב ד"ה 'לבתר דאכיל בר נש' מהרמ"ק). ומטעם זה גם החמירו שהקוצץ את ציפורניו צריך ליטול ידיו (ועץ חיים' להאריי ז"ל שער לא פרק ב מ"ת ד"ה ועתה נבאר).

לכן בשום פנים אין לגדל את ציפורני הידיים והרגליים (ומעבר יבק' חלק שפתי צדק פרק כג ד"ה וישראל קדושים), כי היא טומאה גדולה ועוון פלילי (אור צדיקים' למחרת"מ פאפירש סימן כח אות ב) ומשליטים עליהם את הסטרא אחרא (עפ"י 'אור החמה' על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"א ד"ה 'והנה מרכבת' מר' חיים ויטאל), ובאים לדאגה בכל יום (וזהו פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה ובנין כד לא). וראוי לזהר בזה מאוד (פלא יועץ' לר' אליעזר פאפו ערך גילוח), שעונשם של מגדלי הציפורנים גדול (נגיד ומצוה' לר' יעקב צמח בחלק הכנות לשבת קודש פרק 'קציצת צפרנים' סוף ד"ה ואמנם ענין) וקשה מאוד (ועץ חיים' להאריי ז"ל שער לא פרק ב מ"ת ד"ה ועתה נבאר, 'מחברת הקדוש' לר' חיים ויטאל דף יב ע"א ד"ה ביום ששן, 'ידבש לפי' להחיד"א מערכת צ' אות יט ערך 'צפרנים' בשם ספר 'ערכי הכינויים' להרמ"ז, 'זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק ב דף לח ע"ב ד"ה ונהנה הצפרנים). וצריך כל אדם להקפיד מאוד מאוד להעביר את אחיות 'הקליפות' מעליו, בין בציפורני הידיים ובין בציפורני הרגליים, ולא כמנהג העולם שאין חוששים רק על ציפורני הידיים (פלא יועץ' לר' אליעזר פאפו ערך גילוח). כי באמת ציפורני הידיים והרגליים שוו בשיעוריהן, ומי שלא נזהר לקצוץ אותן גורם רעה לעצמו (אורות אלים' לר' אליעזר פאפו בחלק 'לקוטי מוסר מהזוהר הקדוש' דף לד ע"א ד"ה לא ליבעי ליה).

המוהל מגדל ציפורן כדי לקרוע את הערלה על ידי 'הקליפה' עצמה

גויה אשת יפת תואר מגדלת את ציפורניה שנאמר "כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ וְנִתְּנָו יְהוָה אֶלְקֶיךָ בְּיָדְךָ וְשִׁבִּיתָ שְׂבִי: וְרָאִיתָ בַּשָּׂבִיָּה אִשְׁתְּ יִפֹּת תֹּאֵר וְחִשְׁקָתָּ בָּהּ וְלִקְחָתָּ לָךְ לְאִשָּׁה: וְהִבֵּאתָהּ אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ וְגִלְחָתָהּ אֶת רֹאשָׁהּ וְעִשְׂתָהּ אֶת צִפְרֹנֶיהָ" (דברים כא, י-יב), "וְעִשְׂתָהּ אֶת צִפְרֹנֶיהָ" – כלומר שתגדלם (אונקלוס דברים כא, יב, רש"י דברים כא, יב) כדי שתתנוול (רש"י דברים כא, יב), כי זהו חלק השטן (ידבר בעתי' לר' ששון בן מרדכי שינדוך יום השישי בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה הנה קציצת). וכוננת הדבר, שהחלק היוצא מן האצבעות וגדל יותר מן הבשר מתאחזים בו 'החיצונים' כדי לינוק משם, ואחיות 'החיצונים' שם היא זו שגורמת את הניוול של אשת יפת תואר (הרמ"ד וואלי שהיה תלמיד חבר להרמח"ל ספר דברים פרשת כי תצא על הפסוק ויעשתה את צפרניה). וכל אדם שמגדל ציפורניו, אם יאיר את אצבעותיו לאור הנר של ההבדלה, הרי הוא משפיעם 'לחיצונים'. לכן אדרבא, צריך הוא לגזוז אותם כדי להורות על 'קציצת החיצונים' והיבדלם החוצה (אור החמה' על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה 'ובנין כד' מהרמ"ק).

המוהל מגדל ציפורן (וקרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן מקוברין פרק ו סימן ב ד"ה ושפתים ישק) זמן מה קודם ברית המילה (זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ראשון פרק כא דף נג ע"א ד"ה 'וכשאני לעצמי' בשם 'ברית הלוי'), כי הוא צריך לעשות את 'הפריעה' דווקא על ידי הציפורן ולא בכלי, שעיקר התיקון הוא בציפורן (זכר דוד' מאמר שלישי

פרק ב דף לט ע"א ד"ה ומכל האמור בענין). והכוונה שאת עור הערלה העליון צריך לכרות על ידי ברזל ולתת אותו בעפר משום "וְנָחַשׁ עֶפְרָא לְחֶמוֹ" (ישעיה סה, כה), **אך את עור הערלה השני הדק אשר תחת עור הערלה הראשון, אותו מסלקים בציפורן** (יזכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ראשון פרק כא דף נג ע"א ד"ה יכשאני לעצמי בשם 'ברית הלוי'), **כי צריך שתבוא הציפורן אשר היא 'הקליפה'** (יזכר דוד' מאמר ראשון פרק כא דף נג ע"א ד"ה וכשאני לעצמי, 'דבר שבקדושה' לר' דוד לידא בפרק נטילת ידיים אות ח בשם גליא רזיא) **והטומאה בעצמה, ותכלה את 'כרם הערלה' שעל הבשר** (יקרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן מקוברין פרק ו סימן ב ד"ה ושפתים ישק), **כלומר תקרע את הערלה ותבטל כוחה** (יקרבן שבת' פרק ו סימן ב ד"ה ושפתים ישק) (וראה 'מצודות דוד' על טעמי המצוות להרדב"ז מצוה תר"ד לגבי **סוד המליקה**, שהוא חיתוך על ידי הצפורן בעורף העוף שבמקדש, כי הצפורנים באות מן המותר ורומזות לסטרא דשמאלא, והמליקה רומזת כי האדם הפנה אל ה' עורף, לכן העוף לוקח מעין החטא "כי עִם קֶשֶׁה עֶרְף אֲתָהּ" (שמות לג, א)).

לכן חכמי האמת הזהירו למוהל שלא יכניס שתי ציפורני אגודליו יחד לתוך הנקב כדי לעשות הפריעה, כי אם בזה אחר זה. **ואם כן מכניס, הרי אותו תינוק הנימול יטמטם לבבו, ולא יהיה לו לב להשכיל. ולהיותו אטום יהיה עם הארץ.** והטעם לזה כי היות שהפריעה נעשית באמצעות האגודל מחמת היותה ידיו גמור' ובכוונה להגביר הדין על הקליפות ולבטלן, לא כדאי להתגרות ב'חיצונים' בכל הכוח בפעם אחת על ידי הכנסת שני אגודלים יחד בעת הפריעה. ולכן אמרו רבותינו שיכניס המוהל בתחילה ציפורן אחת לבדה, ואחר כך את האחרת, וכל זה פן חס וחלילה 'הקליפות' יקומו עלינו. שאם באנו להכשיל כוחן של 'הקליפות' לא נבקש לבטלן מכל וכל בתוקף, כי אולי יגברו ויזיקו את הילד ויעשו רושם במשכן הקדושה, היינו בליבו, ויטמטמו אותו. וכמו שהקב"ה אינו מבקש לעתיד לבוא לבטל הקליפות מכל וכל, אלא שאותו צד המר והקשה יעקר בהם, ויישאר הקצה הטוב והמתוק, כאשר ימתיק הקב"ה את החיצונים ממירותם עד שיכנסו אל הקדושה פנימה (יזכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ראשון פרק כא דף נג ע"ב – נד ע"א ד"ה ובדברי הר"ב הגדול הנו').

קוצצים ציפורנים בכל ערב שבת כי אז מתבטל כוח 'הקליפה'

טוב ליטול ציפורנים בכל ערב שבת (יספר חסידים' סימן נח, 'בן איש חי' שנה שניה פרשת לך לך אות יז) **שכך היה מנהג האר"י ז"ל** (ישער הכוונות' דרושי סדר שבת דרוש א ענין קבלת שבת ד"ה ענין העירוב). **ואם גידול ציפורניו שווה הרבה, אז יזהר לקוץ לפחות אחת לשתי שבתות** (יבן איש חי' שנה שניה פרשת לך לך אות יד. ראה לקוטי השי"ס לגורי האר"י ז"ל דף כה ע"א סדר קציצת הציפורנים ד"ה 'תחלה מתחיל' שכתב זמנים אלו אך בלשון אחרת). **ויקצוץ ציפורניו אחר חצות היום ערב שבת, כי ממשלתם של החיצונים הוא בימי החול, אבל כשבא המלך בשבת קודש, אז בטלה ממשלתם** (ישפתי כהן על התורה' פרשת פנחס ד"ה ובזוהר פרשת אחרי מות) **ואין להם עוד כוח** (ישפתי כהן על התורה' פרשת פנחס ד"ה וכתב ספר הרוקח), **לכן הוא הזמן לקוץ את הציפורנים** (ישפתי כהן על התורה' פרשת פנחס ד"ה ובזוהר פרשת אחרי מות). ואחרי שיטול ציפורניו ילך לטבול במקוה על מנת להעביר הטומאה וזוהמת החול מעליו ולקבל עליו את קדושת השבת (ישיא יצחק' לר' אליהו מני ליום השישי אות צא ד"ה כל מה שתקח), שבערב שבת יוצאים מהטומאה ונכנסים בקדושה (ידבר בעתי' לר' ששון בן מרדכי שינדוך בחלק יום השישי בחלק 'קציצת הציפורנים' ד"ה הנה קציצת).

כאשר גְדֵלָה הציפורן, גְדֵלָה עמה גם הקליפה (שומר שבת' לר' דוד לידא דיני ערב שבת דף ט), שכל ציפורן שהיא למעלה מן הבשר הרי היא טומאה גמורה (ידבר בעתי' בחלק יום השישי בחלק 'קציצת הציפורנים' ד"ה הנה קציצת). **ועל ידי חיתוכה מעבירים את הטומאה מעל הידיים** (מאמר שיערי' המיוחס לרקנאטי שער ארבעה עשר ד"ה מצוה לזכור את יום השבת), **ולא נותנים לה להיאחז באדם** (ידבר בעתי' בחלק יום השישי בחלק 'קציצת הציפורנים' ד"ה הנה קציצת). **לכן מצוה** (שומר שבת' דיני ערב שבת דף ט) **לקצוץ אותן בערב שבת** (יתולעת יעקב' החלק השני סוד השבת דף כה ע"ב אות ג ד"ה ליטול, 'ארבע חרשים' בחלק קטאת אפרים פרק ז דף טז ע"ב ד"ה מכילתא), **וישראל מזהירים בזה.** ואילו המתרשל בזה גורם רעה לעצמו ו"אֵת מִקְדָּשׁ יְהוָה טִמָּא" (במדבר יט, כ) (ידבר בעתי' בחלק יום השישי בחלק 'קציצת הציפורנים' ד"ה הנה קציצת). **על שהביא טומאה לשבת קודש, וחל הקדוש על הטמא** (עפ"י 'יתולעת יעקב' החלק השני סוד השבת דף כה ע"ב אות ג ד"ה ליטול, 'ארבע חרשים' בחלק קטאת אפרים פרק ז דף טז ע"ב ד"ה מכילתא. וראה 'בן איש חי' שנה ראשונה פרשת דברים אות יד **שאם ציפורניו גדלו מעל בשרו ימהר לקצוץ אף לפני ערב שבת, ואפילו בערב תשעה באב הותר לו עי"ש**)).

ומעשה היה בחסיד אחד שנפטר לבית עולמו ובא לתלמידו בחלום, וראה התלמיד שהיה לרבו כתם במצחו. שאל אותו תלמידו "מפני מה היה לך כך?" והשיב לו החסיד **"מפני שלא הייתי נזהר לקצוץ את הציפורנים בכל ערב שבת קודש!"** (ייסוד וישרש העבודה' לר' אלכסנדר זיסקינד שער השמיני פרק ראשון ד"ה יום פנה, ספר 'זכירה' לר' זכריה סימנר בחלק ענין שבת דף נו ע"א ד"ה יזהר להפסיק כלל, 'דבר בעתי' לר' ששון בן מרדכי שינדוך מבגדד בחלק קציצת הציפורנים ד"ה 'ואמרו במדרש' בשם המדרש). והטעם של הכתם באותו החסיד, **לפי שאין 'כתמים' אלא מהצד של הסטרא אחרא, כמו כתמי הנידה, וכעין מה שאמרו רבותינו על הנידה המביטה במראה בשעת נדתה שיכולה לעשות על ידי ראייתה כתם במראה, לפי שהכתם הוא סוד הטומאה. ומפני שאותו החסיד לא היה נזהר בקציצת ציפורניו בכל ערב שבת על כן היתה הטומאה אחוזה בו, ועשתה כתם במצחו מאותה האחיזה** (ידבר בעתי' לר' ששון בן מרדכי שינדוך בחלק קציצת הציפורנים ד"ה 'ואמרו במדרש'). **לכן יזהר האדם בזה מאוד** (ייסוד וישרש העבודה' שער השמיני פרק ראשון ד"ה יום פנה).

יזהר לא לקצוץ ציפורניו על גבי הבגדים ויש נזהרים גם בסדר הקציצה

טוב לחוש שלא לקצוץ הציפורנים כסדר האצבעות (פלא יועץ' לר' אליעזר פאפו ערך גילוח) אלא בדילוג, **כי על ידי קיצוץ בדילוג באים על החיצונים בדרך עקיפין, וכך הם לא מתגברים ולא שולטים על ישראל** (ישפתי כהן על התורה' פרשת נשא ד"ה וכתב ספר הרוקח). וביד ימין יתחיל עם ה'אגודלי' וידלג אחד כל פעם, עד שיסיים ב'קמיצה'. וביד שמאל יתחיל עם ה'קמיצה' וידלג אחד כל פעם, עד שיסיים ב'אגודלי'. ואם נוטל אותן כסדר בזה אחר זה, חלילה יכול להיות שכתן עד מאוד או לקבור בניו או שיוציאו לו שם רע ויתקיים (ילחם מן השמים' לר' יעקב צמח שער השבת 'ענין חיתוך הציפורנים' ד"ה 'אמרו הרוצה להתייש' וכתב שמצא כל זה בספר קדמון. **והביא סימן לסדר הקציצה, ביד ימין אצבעות אגוד' וביד שמאל אצבעות דבהג"א**, 'יקרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן פרק ו סימן ג ד"ה 'בקציצת' בשם אבודרהם וחכמי צרפת. וראה 'לקוטי השי"ס' לגורי האר"י ז"ל דף כה ע"א סדר קציצת הציפורנים ד"ה 'תחלה מתחיל' שביארו באריכות על פי הסוד את טעם סדר הקציצה הזאת ביד ימין וביד שמאל. וראה הרמ"א על שו"ע אורח חיים סימן רס סעיף א שכתב סדר שונה ביד ימין) **וכל זה לא שייך אלא לציפורני הידיים, אבל ציפורני הרגליים אינן צריכות לסדר הזה כי לעולם הן מכוסות ואין להם שם אחיזה כל כך** (לקוטי השי"ס' לגורי האר"י ז"ל דף כה ע"א סדר קציצת הציפורנים ד"ה 'תחלה מתחיל'). **אמנם האר"י ז"ל לא היה חושש לסדר הזה בציפורני ידיו** (ישער הכוונות' דרושי סדר שבת דרוש א ענין קבלת שבת ד"ה ענין העירוב), **והיה אף מלעיג על כך. אך כיון שמכל מקום לא היה אוסר, מה אכפת לאדם לחוש** (פלא יועץ' לר' אליעזר פאפו ערך גילוח). **לכן הרוצה לחוש יחוש והמקל לא הפסיד** (יקרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן פרק ו דימן ג ד"ה 'בקציצת').

ויש אזהרה מחכמי האמת שלא לקוץ את הציפורנים על בגדיו (יזכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק ב דף לט ע"א ד"ה ואזהרה שמענו, 'דבר בעתי' לר' ששון בן מרדכי שינדוך בחלק 'קציצת הציפורנים' ד"ה וכתבו המקובלים, 'בן איש חי' לר' יוסף חיים מבגדד שנה שניה פרשת לך לך אות יז), **ונעליו** (יבן איש חי' לר' יוסף חיים מבגדד שנה שניה פרשת לך לך אות יז), **וגם שלא יפלו עליהם בשוגג** (ידבר בעתי' יום השישי בחלק 'קציצת הציפורנים' ד"ה וכתבו המקובלים, 'בן איש חי' לר' יוסף חיים מבגדד שנה שניה פרשת לך לך אות יז), **בין ציפורני הידיים ובין ציפורני הרגליים** (יבן איש חי' לר' יוסף חיים מבגדד שנה שניה פרשת לך לך אות יז), **לפי שגורם רעה לעצמו.** ואם אשה נידה תעשה כן ביום טהרתה, לקוץ ציפורניה על בגדיה, יכולה שלא לצאת מידי טומאתה וגורמת חלילה להפיל ולדותיה, בר מינן. לכן שומר נפשו ירחק (יזכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק

בדף לט ע"א ד"ה ואזהרה שמענו, 'דבר בעתו' לר' ששון בן מרדכי שינדוך בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה וכתבו המקובלים. וראה 'פלא יועץ' ערך 'גילוח' שגם הזהיר בזה). **שואמנס צריך לבער 'הקליפה'** **הנדבקת בידיים על ידי קיצוץ ציפורני האצבעות, אך צריך להיזהר בהסרתה או בזריקתה או בקליטתה על הבגדים** (דבר בעתו יום השישי בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה וכתבו המקובלים). ועוד יש שחששו לקצוץ ציפורני ידיים ורגליים ביום אחד משום "לא תתקם שור בְּיָשׁוּ" (דברים כה, ד), וקוצצים רגליים ביום חמישי וידיים ביום שישי (מגיד מישרים' למלאך המגיד של ר' יוסף קארו בפרשו על ספר משלי פרק כג ד"ה ואחר כך סדר לי). אך מנהג האר"י ז"ל לא היה כן, אלא קצץ את שניהם ביום שישי (ישער הכוונות' לחאר"י ז"ל דרושי סדר שבת דרוש א ענין קבלת שבת ד"ה ענין העירוב).

הזורק את ציפורניו נקרא רשע וגורם היזק גדול וסכנה עצומה

הציפורנים העודפות הטמאות הן כענין השרצים, שהשרץ כשהוא חי אינו מטמא ואילו השרץ המת כן מטמא, שנאמר "כָּל הַנֶּעֱצָר בָּהֶם בְּמָתָם יִטָּמָא" (ויקרא יא, לא). וכך הן גם הציפורנים, שכאשר הן מחוברות בשורשן כלומר לציפורן הדבוקה בבשר, אזי הן 'חיות' ואינן מטמאות, אבל כשנקצו הרי הן 'מתות' ומטמאות. וזה הטעם שאחרי קציצת ציפורנים צריך ליטול ידיים (דבר בעתו לר' ששון בן מרדכי שינדוך יום השישי בחלק 'קציצת צפרנים' ד"ה וכתבו המקובלים). ויש שש מאות רבוא רעות השולטות על הציפורנים של בני האדם הנזרקות בגלוי, לכן אותם אלו הזורקים ציפורנים גורמים מוות לעולם (וזהר פרשת תרומה דף קעב ע"ב ד"ה חלונת תניינא). ואמרו רבותינו שהזורק ציפורנים נקרא רשע (ראה גמ' נידה דף יז ע"א) כי נותן כוח ב'קליפות' (יספר הגירושין' להרמ"ק אות סז ד"ה בענין הצפרנים, מגלה עמוקות' פרשת וישב אופן המאה ועשרים וארבע ד"ה גילה להם יוסף, 'דבר בעתו' לר' ששון בן מרדכי שינדוך יום השישי בחלק 'קציצת צפרנים' ד"ה וכתבו המקובלים) לשוטט בעולם (יספר הגירושין' להרמ"ק אות סז ד"ה בענין הצפרנים) ולהזיק (מגלה עמוקות' פרשת וישב אופן המאה ועשרים וארבע ד"ה גילה להם יוסף).

אחרי קציצת הציפורנים 'החיצונים' נדבקים בהן (אור החמה' על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה 'ובגין כך' מהרמ"ק), **לכן אם זורק אותן בבזיון** (אור החמה' על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה 'ובגין כך' מהרמ"ק, 'אור החמה' על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"א ד"ה 'יהנה מרכבת' ממחרת') **עוד טומאתם בהן** (דבר בעתו יום השישי בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה ואמרו במדרש), **והם 'מתפשטים'** (אור החמה' על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה 'ובגין כך' מהרמ"ק) **ויכולים להזיק אותו** (וזהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה 'ובגין כך') **או את אחרים במקום שבו נפלו הציפורנים** (אור החמה' על זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה 'ובגין כך' מהרמ"ק). **ובזה הזורק גורם היזק גדול** (דבר בעתו יום השישי בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה וכתבו המקובלים) **וסכנה עצומה** (שומר שבת' לר' דוד לידא דיני שבת דף ט ד"ה המקצץ כסדר). אך אם נוהג בהן זהירות שלא לזרוקן אלא רק להפרישן, אז תהיה נפרדת מהן טומאתן. ודבר זה דומה לנטילת ידיים שחרית, שצריך ליטול לתוך כלי ולא על גבי קרקע בדרך בזיון, היות שהטומאה בידיו היא 'בת מלך' שבאה מצד הקליפה. וכשעושה כן הטומאה הולכת לה מידיו (דבר בעתו לר' ששון בן מרדכי שינדוך יום השישי בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה ואמרו במדרש) (להרחבה בענין נטילת הידיים ראה אחד ממאמריו לפרשת פקודי – 'חשיבות נטילת ידיים שחרית').

כאשר האשה נמצאת בטומאת נדתה מתעוררים אצלה עשרים וארבע מיני טומאה, ועל ידם גדלות ציפורני ידיה ורגליה (וזהר פרשת אחרי מות דף עט ע"א ד"ה 'יתאנא מאי דכתיב' ועיי' עוד). ומיני טומאה אלו רמוזים בעשר אצבעות ידיה עם עשר אצבעות רגליה ועוד ארבע כנגד שתי ידיה ושתי רגליה, שכולן יחד עשרים וארבע, ובהן אחוזות הטומאות הללו (החיד"א בביאורו על זוהר פרשת אחרי מות דף עט ע"א אות ב). וכאשר האשה נטהרת לבעלה היא מורידה את אלו הציפורנים שהם החלק של הסטרא אחרא יחד עם מעט משערות ראשה (וזהר פרשת פנחס דף רמח ע"ב ד"ה 'ומאן איהו ההוא' רעיא מהימנא, 'מדרש תלפיות' לר' אליהו הכהן מחבר 'שבת מוסר' ענף חדשים ד"ה מקובלים). **ולכן היא צריכה להיזהר ביותר לא לזרוק את הציפורנים** (פלא יועץ' לר' אליעזר פאפו ערך גילוח) **וגם לא להניחם במקום שעוברים שם בני אדם** (וזהר פרשת פנחס דף רמח ע"ב ד"ה 'ומאן איהו ההוא' רעיא מהימנא), **כי מי שיזרוק עליהן ברגליו ואפילו עם מנעליו, יכול להניזק** (וזהר פרשת אחרי מות דף עט ע"ב ד"ה דתניא מאן דדריך, 'יסוד יוסף' ליוסף יוסקא מפוזנא פרק טז ד"ה והנה צריך, 'קב הישר' לר' צבי הירש קאידנובר פרק יז ד"ה 'יהנה צריך שדע' עיי' ש. וראה 'שפתי כהן' על התורה' פרשת בהעלותך ד"ה 'וכה תעשה' שכתב כי נידה שקצצה ציפורניה ושיער ראשה לפני הטבילה ורוצה לשרפם, ושרוף אותם רק אחרי הטבילה, כי קודם לכן עדיין לא יצאה מרשותו של הצד האחר).

אשה בהריון שעוברת על ציפורנים שנזרקו, יכולה להפיל את עובריה מחמת כן (גמ' מועד קטן דף יח ע"א, ראה גמ' מועד קטן דף יח ע"א). והטעם לזה, כי בתחילה אדם הראשון היה כל מלבש גופו ציפורן (יבאר היטב' על שו"ע אורח חיים סימן רס סעיף ב' בשם 'תולעת יעקב'), והאשה היא זו שהחטיאה אותו כאשר נתנה לו לאכול מעץ הדעת שנאמר "וַתֵּאָרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תֵאָוָה הוּא לְעֵינַיִם וְנִחְמְדָה הָעֵץ לְהַשְׁכִּיל וַתִּקַּח מִפְּרִיָו וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִשָּׁה עִמָּהּ וַיֹּאכְל" (בראשית ג, ו), וכן אמר אדם הראשון להקב"ה "הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא נָתַתָּה לִּי מִן הָעֵץ וַאֲכַל" (בראשית ג, יב), ועל ידי כן האשה גרמה לאדם הראשון שיתפשט ממלבושי הציפורן היקרים (ותולעת יעקב' ר' מאיר בן גבאי בחלק סוד השבת דף כה ע"ב ד"ה גרסינן), ולא נשאר בו מהם אלא רק הציפורנים (יבאר היטב' על שו"ע אורח חיים סימן רס סעיף ב' בשם 'תולעת יעקב') ונאחזה בהן הזוהמא. **לכן עונש האשה הוא דווקא בהן** (ותולעת יעקב' ר' מאיר בן גבאי בחלק סוד השבת דף כה ע"ב ד"ה גרסינן, 'דבר בעתו' יום השישי בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה וכתבו המקובלים). אמנם אם זזו הציפורנים ממקומן הראשון אשר נפלו בו, שוב אין מזיקין למי שיעבור עליהן (מחצית השקל' על שו"ע אורח חיים סימן רס סעיף א).

הקובר את הציפורנים נקרא 'צדיק' (ראה גמ' מועד קטן דף יח ע"א), משום שהוריד את 'הקליפות' בנקב 'התהום רבא' כפי שנעשה בשבתות ובימים טובים (דבר בעתו לר' ששון בן מרדכי שינדוך בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה וכתבו המקובלים), ואין שליטה לחיצונים באותן הציפורנים (אור החמה' על זוהר פרשת אחרי מות דף עט ע"א ד"ה 'ובגין כן' מהרמ"ק). ומי ששורף את הציפורנים לגמרי נקרא 'חסיד' (ראה גמ' מועד קטן דף יח ע"א) כי עושה פעולה גדולה כמו לעתיד לבוא שנאמר "בְּיָלַע הַמָּוֶת לְצִחַח" (ישעיה כה, ח), ובהו מעביר גילולים מן הארץ לתקן עולם במלכות שדי (דבר בעתו לר' ששון בן מרדכי שינדוך בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה וכתבו המקובלים). וזה העיקר, כי היות שבתחילה הם שלטו הרי שזיכרון הוא להם קיום הציפורנים, לכן ישרפם ולא יזכרו (אור החמה' על זוהר פרשת אחרי מות דף עט ע"א ד"ה ובגין כן מהרמ"ק). אמנם ראה תוס' גמ' נידה דף יז ע"א ד"ה 'שורפן חסיד' ששריפת כל דבר הבא מגוף האדם מוזק לו עיי' ש. **ויכול גם לשים את ציפורניו בבית הכסא בתוך הנקב, רק יקפיד שלא יתפזר מהן סביב וידרכו עליהן** (ובן איש חי' שנה שניה פרשת לך לך אות יז), **וכן ניתן לשים היכן שנשפכים מים השרווחים**. ובכל אלו מועיל כאילו שרפם, וזה טוב יותר מוקברה (דבר בעתו לר' ששון בן מרדכי שינדוך בחלק 'קציצת הצפרנים' ד"ה וכתבו המקובלים' ועיי' ש. ה' יראנו נפלאות מתורתו, אמנו.

ניתן לקבל את העלון במייל מידי שבוע alon.torat.haim@gmail.com
המעוניינים להפיץ את העלון הזה באזור מגוריהם יכולים ליצור קשר במייל או במספר טלפון 052-7675933

<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של אולנה (חולת) בת סימלי ז"ל יקיר בו דורות ז"ל</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>
<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>
<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>
<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>	<p>לעילוי נפש רוח ושמחת של נחמן יוסף ז"ל בן יהודית תחיה</p>